



چەتیار سەیدى

ئەرى ئیپە ئەنفالكراین؟

جوولەكە نەدەبونە خواوەن دەولەتى ئیسرائیل و زالم بەسەر عەرەبەو گەر هیتلەرى دیکتاتور خوین ریز لەهۆلۆکۆست و ئاشیوتزدا پینچ ملیۆنى لى نەسوتاندنايه و جینۆسایدی نەکردنايه، بەلام ئەوانى جوو هاتنو ئەو کارەساتەیان کردە خالى وەرچەرخان و هەستانەو لەدیۆزى خۆیانداو لەویۆه کاریان بۆ دامەزراندنى دەولەتیکى سەرەخۆکرو وەك دەشبینین ئیستا ئەو دەولەتە لەخەم رەخسیووە ژۆر بەهیزو ولاتانى عەرەب و ناوچەكەو جیهانیس حسابى تايبەتى بۆدەكەن. هەموو ئەو شەش بۆ کارەساتى هۆلۆکۆست و ئاشیوتز دەگەریتەو. ئیپەش هەمان شتیۆه جوولەكە بەدریژایى میژووومان هەولئى هەستانەو دامەزراندنى قەرەبەكمان داووە ژۆفە میژووپیەكە یارمەتیدەرمان نەبوو، بەو قوناغەى گەلى جووشدا تیبەپیتین وەك ئەوان نەمانتوانى سوودی لێوەرگرین.

بەكورتى دەكەرى بلیتین دواى هەژدە سال لەئەنفالكراینمان جیمان لەو کارەساتە دەست كەوتوو و تاجەندك تاونیومانە بەسوودی خۆمان بەكارى بئینین، چونكە جوووەكان دواى سى تاجیوار سالیك لەجینۆسایدكراین سویدیان وەرگرتو دەولەتیان دامەزراند، بەلام ئیپەى كورد سى سال دواى کارەساتەكە بوینە خواوەنى دووحوكمەت و پەلەمان و ژۆرتیرین ئۆست و پشتیوان لەسەر ئاستى دنیا كەچى وەك دەبینین کارەساتەكانمان لەبیری خۆمان بردۆتەو. ئەمسال بەهۆى رووداوەكەى هەلەبجەو یادی ئەو کارەساتەى ناو دیرۆكى ئیپە ژۆر بەخاموشى و دور لەهەر جۆرە گوزراشت و نارهزاییەك تیبەپى و كەسبش پركیشى ئەو دەكرد بلیت ئەرى بەراست ئیپە ئەنفالكراین؟ ئەى كە ئەنفالكراین بۆچى یادكیمان لەو ئەنفالكراین نەكردەو.

واپرسارە دانیشتنى داهاوتوى سەدام لەسەر مەسەلەى ئەنفال و جینۆسایدكرینى كورد بلیت، كەلە دواى دووچیلەو گەورەترین کارەساتیکى مرۆپیە كراستەوخۆ سەدامى دیکتاتور یاریدەدەرەكانى ئەنجامیانداو. ئەم دانگایبكرنە یەكشتمان لاروستدەكات ئەویش ئەو یە تۆبلیتی بۆچى كورد خۆى بیدەنگ بێت لەو کارەساتەو لەبەغادیش لەسەر ئەو کارەساتە ئەنجامدەرانى دانگایبەكرین؟ ئەو یە یادی ئەنفال نەكرایەو بۆ ئەو دەگەریتەو كەسەركردایەتى كورد باش لەو تێگەشتوون كە چیت خەك رازى نییە بەشیعرو پەخشان و وتارى بیسەرۆبەر یادەكانى بکرتنەو، چونكە خەك ئیتر ژيانى دەوێت نەك شیعروكەو پەخشانى بى مانا، خەك نانى دەوێت نەك ریز بەستنى سەرکەردەكان بۆ خۆبندەو و وتارۆكە، خەك گوزەرانی دەوێت نەك مۆمبێنت و پۆست و پلەوپلایە لەبەغدادى تقومبوو لەخۆبندا.

یاد نەکردنەو یە ئەنفال مانای شەرەزارى سەرکەردایەتى كورد لەئاست كەس و كارى ئەنفالەكان و تەواوى خەلكى كوردیشدا، شەرەزارى لەو یە كە دواى یازدە سال دەسەلات و حوكومەتى كوردى هیچ خزمەتێك بەم خەلكە ماندوو و نەكراو، شەرەزارى لەو یە كە هەرچى سەروەت و سامانى سەرکەردەكانە بەسەرى ئەنفال و هەلەبجە دەستكەوتوو و ئیستا روویان نییە بچنەو بەردەمى خەلك.

گەل بى، خۆى لەخۆیدا گەندەلێبە، بەلام بەژۆر زانانە كارم بۆ دەكردو بۆ ئەمەش خەوتالم وەك مەقاشك بەكار دەهینا بۆ ئەو یە دەستى خۆم نەسووتى.

پرسیار: لەبەشەى دووھەس زنجیرە دراماسى گەردەلول بەشدار دەبیت؟

وەلام/ بۆ وەلامى ئەم پرسیارە دەتوانم بلیت ئەم دەگەریتەو بۆ براى بەرێزم كاك جەلیل زەنگەنە، چونكە خۆى كارى بۆ دەكات وەك دەرهینتەر جا ئەگەر پۆلى ئەو ئەفسەرە ماڤى حەقى خۆمە بەشدارم، ئەم جۆرە پرسیارەش گەرەوى لەسەر ناكړی.

نا/ ریبوار مەحمود قوتو/ ریبوار



بەگرت دان و جاسوسى بۆ پۆلیم بوو. جا دەتوانم بلیت كەم تا ژۆر مەن وەك ئەفسەرێكى كورد لەخزمەتى پۆلیم دابم و دزى شۆرش و لەبەرتیل، پارە خواردن، خەك

نەما؟ وەلام/ من ناتوانم بلیت بەرنامەى هەمەرەنگ نەما، بەلكو دەتوانم بلیت وەك جەستەى مرۆقیك تووشى نە خووشى بووو و چاك بوونەو ی دەوێتو پیتیستی بەچارەسەر كردن هەیه، چونكە بەرنامەیهكى تەلەفزیۆنى لەجۆرى هەمەرەنگ سەرەخۆبى دەوێت و لەهەمان كاتدا پالپشتیشى دەوێت، وە دەبیت بەخواستى جەماوهر كار بكات نەك بەخواستى تەلەفزیۆنەكە واتە ژۆر جار كیشەكە لای خۆمانەو سەرپههلاو و ژۆرجاریش لەلایەن كاربه دەستانى (PUK.TV) یەو بوو.

پرسیار: تا چەند پۆلى نەفسەرێكى گەندەلت بەرچەستەكرد لەزنجیرە دراماسى گەردەلول؟

وەلام/ دیارە زنجیرە درامای گەردەلول كارێكى چۆپۆبۆو كە براى

هونەرمنەند (بەهادین عەبدوللا ئیبراھیم) لەبەرنامەى هەمەرەنگدا ئەكتەر بووو بەم دواییانەش بەشدارى زنجیرە درامای (گەردەلول) ی کرد، لەدیئاداریكى كورتدا دواندەمان و ئىمەم پرسیارانەمان ئاراستە كرد.

پرسیار: پات چیبە لەسەر بەرنامەى هەمەرەنگ؟

وەلام/ بەرنامەى هەمەرەنگ لەدواى بەرنامەى كەشكۆل لەدايك بوو، بەلام بەحەوت مانگی واتە كەم و كورپى لەناو بەرنامەكەدا بەدى دەكرا، دەشتوانم بلیت ئیشى باشى تیداكراو كەمێك بەرچەكەى بەرنامەى كەشكۆلدا رۆیشت، ئەرشیفیكى گونجاوى بۆخۆى پاشەكوت كرد. پرسیار: بۆ نەو بەرنامەیه

شەکیلا، دەنگیک لە لووتكەدا

مۆزىكى كلاسیك بەرەو ئەمریکا رۆیشت، سالی ۱۹۸۹ بروانامەى مۆزىكى وەرگرت. شەکیلا ۱۱ كۆمەلە مۆزىكى پێشكەش كردوو، وێرای مۆزىك و گۆرانى گوتن توانیویەتى هەردوو كۆرەكەى (شەهرادو بەهراد) گەرە بكات. ئەمۆ شەکیلا یەكێكە لە ناودارانى مۆزىكى ئێرانى. بە فارسی و كوردی گۆرانیهكانى دەچرى زیاتر لە ۸۰ گۆرانى تۆماركراوى هەیه.



شەکیلا بچووكتیرین مندالی خیزانەكەیانە، ۱۹۶۲/۵/۳ لەتاران لەدايك بوو، لەمنداڵیەو حەزى لەمۆزىك بوو. تەمەنى تەنیا ۹ سالان بوو كە پارچەیهك مۆزىكى لەتەلەفزیۆن پێشكەش كرد، بەمەش سەرئى خەلكى بۆ لای خۆى راكیشا. هەر ئەوكاتە بۆ گۆرانى گوتن بانگهێشت كرا، كەچى بنەمالەكەیان ریگەیان پێنەدا. لە ۱۵ سالی بە مەبەستى درێژەدان بە مۆزىك چوو لای مۆزىكرانى ناودار، مەحمود كەرىمى. لە ۱۸ سالی بۆ خۆبندنى

نیوهی مانگ بەریوهیه

مانگ، بەرەو تەواوبوون دەچیت، پیراویا بەكۆمەكى حوكومەتى هەرىمى كوردستان و ئێران و نەمساو فەرەنسا و بەرھەم هاتوو، هونەرماندى ناسراوى ئێرانى، هەدیە تارانى وەك جیگرى دەرهینتەر و هایدە سفیار وەك بەریووبەر و بەھمەن ئەردەلانى وەك دەنگساز بەشداریان تیدا كردوو.



بەگۆرەى هەوالەكان فیلمیکى دەرھینسەرى ناسراوى كورد، بەھمەنى قوبادى، بەناوى نیوهی

رۆنى تری گۆشارى خوین كەم دەكاتەو



لەم لیکۆلینەو یەدا دەرکەتوو خواردن رۆنى دەنكە تری دەبیتە هۆى كەم كردنەو یە

لێكۆلەرەوانى زانستگەى كالیفۆرنیا دواى چەندین لیکۆلینەو سەبارەت بە تری و ناو كەى رایانگەیاندا: رۆنى دەنكە تری دەتوانى گۆشارى خوین كەم بكاتەو. لیکۆلەرەوان دواى ئەزموونیان لەسەر ۲۴ نەخۆش كە گرفتى گۆشارى خوینیان هەبوو، دووچارى نەخۆشى دل ببوون، لەجیاتی دەرمان رۆنى دەنكە ترییان پیدابوون، لەناكامدا بۆیان دەرکەوتبوو كە گۆشارى خوینیان كەم بۆتەو و هاوسەنگیان بۆ گەرپاوتەو. هەر

خوین كەم بەمەبەستى گواستەو ی كەل و پەلى بارەگای حزیكى رۆیشتوو، مەفرەزەیهك دەچى كەلوپەلەكان بگوازیتەو، لەبەر نزیكى و لەیەكچوونى ناو، مەفرەزەكە دەچیتە سەر بارەگای حزیكى دیکە و داویان لیدەكات چۆلى بکەن، چونكە ئەوان كەلوپەلەكان دەگوازنەو، دواى بیەویەردەیهكەى ژۆر و ئاگاداركردنەو ی دەزگای سەروو ئەوسا وازیان لیدین.

تارمایی شەر لەژیر چاپ دایه

رۆژى گەل زانیبوی كە رۆمانیکى (ریكار ئەحمەد) لەژیر چاپ دایه، بۆ زانیارى زیاتر سەبارەت بەو رۆمانە پرسیارى لێنووسەر كرد، ئەویش لەو لەمدا گوتى: رۆمانەكە ناوى تارمایی شەر یان خەمەكانى هایم) هەلە ۱۲ بەش پێكھاتوو، ئیستا تاپ دەكړی، لەوانە یە لە مانگەكانى داهاوتو و بەگوتە بەرەدەستى خوینەرەنەو. ئەو ی شیاوى باسە سالی رابردوو، رۆمانى (نۆزەن) ی نووسەر چاپ و بلاكرابوو، بەم شتیۆه تارمایی شەر دەبیتە دوو مین رۆمانى چاپكراوى نووسەر.



ئەنەندامانى حزیە هەلوەشاو كە بەیانان لەبارەگای لایەنە تازەكە دەوام دەكەن و ئیوارانیش دەچنە بارەگای حزیى كۆن و دەرە دان دەكەن. ئەو ی نەشارەزاییت وا دەزانى ئەو حزیە هەرامو!!

* بەرپۆه بەرایەتى هاتوچۆى هەولیر پیراویكى سەیری داو، نەو ك بردنى مۆبایلى بۆ ژۆرەو قەدەغە كردوو، بەلكو مۆبایلیش لەو كەسانە وەرناگرن كە سەردانیان دەكەن، ئەگەر یەكی بپرسیت ئەى مۆبایلەكەم چى لى بگەم، ژۆر بەرپۆه یە پێى دەلین: كەیفى خۆتە دەتوانى فریى بدەى! خۆ ئەگەر پى لەسەر پرسیارەكەى دابگړی، وەكو سەردەمى كۆن رەفتارى لەگەلدا دەكەن، پەنجەى لى هەلەدەشتە قینن و لى كۆ دەبنەو و دەیانەو قۆبەستى بکەن.

* كابراییكى كۆنە جاشى ناسراو لەگەل چەند كەسێكى وەك خۆى بە نوینەرایەتى لایەنك دەچیتە گوندىك دەیهوئى قسە بۆ خەلكى گوندەكە بكات، خەلكى گوندەكە كاتى خۆى ژۆر ئازاریان بەدەست ئەو كەسەو چەشتوو و ژۆریان رق لیدەبیتەو. بۆ گالتە پێكردى ناویراو بەخۆشحالیو پێشوازی لیدەكەن و دەپرسن ئەى بۆ فلانە مستەشارو فلانە رەفیق حزیى و فیسارە مەفرەزە خاسەتان لەگەلدا نیە.

* سەرکەردەكان بە بەرچاوى كامپراو سەد بارەى دەكەنەو كە پالپشتى حزیى بۆ دامەزراندن لە دامودەزگاكاندا نەماو، بەلام مەن كچى كابراییكى مەسیحى دەناسم چەندین جار ویستى وەك فەرمانبەر لەفرگەى هەولیر دایبەمەزینن، بەلام وەریان نەگرتو رەتیان كردهو. پێیان گوتبوو مادام تەزكەیهى حزییت نیە و مەسیحیشى هەر وەرت ناگرن!

* خویندكارانى بەشى كارەباى زانكۆى سەلاحەدین بۆ كەشتیکى زانستى دەیانویست سەردانى كۆرەك تەلەكۆم بکەن، دواى چەندین جار داخواری، داواكەیان رەت دەكړیتەو و رێگەیان پێناردیت چن و سەیری كۆمپانیاو ئامیرەكان بکەن، بۆیه داوا لە ئاسیا سیل دەكەن، ئەوانیش بە سنگ فراوانیەو پێشوازییان لیدەكەن. خویندكاران چوون بۆ سلیمانى و گەشتە زانستیهكەى خۆیان كرد.

* ئەندامى لایەنك هەندى گللەه و گازان دەهەبوو، داخواییەكانى جیبەجى نەكرابوون، لەمالمى خۆى دانیشتبوو، سەردانى بارەگای حزیى نەدەكرد، لایەنكەى دیکە ئەمەیان قۆرتبۆو، وەفدیكیان ناردبوو لای پێیانگوتبوو: تۆ مرۆقیكى كوردپەرور و ناسراو لێهاتوو داوات لیدەكەین كە پەيوەندى بە ئیپەو بەكەیت، هەر لەئیستاو ئەمە ۱۰ دەفتەر دۆلار، فلانە كە سبیش تۆتۆمۆبیلیكى كۆمپانیاى جیهانى كردۆتە دیارى، خۆت برۆ یەكێكى تازە مۆدیل بەدلى خۆت هەلێزێرە!

* بەمەبەستى گواستەو ی كەل و پەلى بارەگای حزیكى رۆیشتوو، مەفرەزەیهك دەچى كەلوپەلەكان بگوازیتەو، لەبەر نزیكى و لەیەكچوونى ناو، مەفرەزەكە دەچیتە سەر بارەگای حزیكى دیکە و داویان لیدەكات چۆلى بکەن، چونكە ئەوان كەلوپەلەكان دەگوازنەو، دواى بیەویەردەیهكەى ژۆر و ئاگاداركردنەو ی دەزگای سەروو ئەوسا وازیان لیدین.

* حزیىك خۆى هەلوشانۆتەو و چۆتە ناو لایەنكی دیکە، هەندىك